

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шашн. 504-060.
143-322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. н.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції 229-41.
Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Демонстрації в Мадриді.

БЕНІТА, 19. 9. ПАТ. В Мадриді повідомля-
ють, що в четвер відбулося в середмісті багато мі-
ліціонерів, які пішли відтак під будівлю де мі-
ститься червоний уряд і домагалися, щоб мі-

ністр внутрішніх справ виконав як оправді пред-
ставляється військова ситуація. Головною жур-
бою мадридського уряду є настрої людської мі-
ліції.

Кінець Альказару.

ЧЕРВОНІ ВАНДАЛИ ВИСАДИЛИ В ПОВІТРЯ
ЦИТАДЕЛЮ АЛЬКАЗАР.

МАДРИД, 19. 9. ПАТ. Мадридські війська
висадили в повітря Альказар, підложивши пе-
редним під палату міни. Вибух був дуже силь-
ний. Майже ціла палата знищена. Цивільне на-
селення Толедо евакуували 2 км. за місто. Ме-
шканці сидять під голим небом.

редним цілу цитаделю. Національні війська, що
ішли на відсіч, не поспіли на час мимо важких
зусиль.

Більша частина оборонців, як також жінок і
дітей загинула. Оборонці боролися на руїнах
Альказару до останньої хвилини з очайдушим
завзяттям. Околиця Альказару також аруно-
вана. Експлозії робила враження вибуху вуль-
кану.

ЖИВІ НЕ ТРАТЯТЬ НАДІІ.

МАДРИД, 19. 9. ПАТ. На руїнах Альказару
застромили червоний прапор, хоч у попереднє-
вих годинах боронилися там приблизно 100
націоналістів. Військові оборонці Альказару
схилилися там ще 20. липня, коли червоні мілі-
ціонери заволоділи Толедо. Артилерія і літаки че-
рвоних збурили за весь час облоги майже цілий
Альказар. Під мури заложили дуже сильні міни.
Сила експлозії була незвичайно сильна. Екс-
пльоюзія бачили навіть на передмістях Мадри-
ду. Вежа і велика частина Альказару завалила-
ся. Від вибуху вилетіли всі вікна. По експло-
зії, відділ червоних штурмовиків пішов при-
ступом на задимлені руїни. Скипі завзятій бій
з оборонцями, які залишилися при житті. Вони
схилилися до підземель. Завзяті оборону жінки
націоналістів здаються у найближчих годинах.

Галицька Каса Ощадности у Львові

видве ощадности книжечки на показника або
іменні, золоті або в зол. в золоті, платні на
кожне надання або термінові.

ВКЛАДКИ

ощадности вложені в Галицькій Касі Ощадности
у Львові користають в поручки Держави.

ФОНД

резервовий понад 3,200.000 золотих.

60 ДНІВ ГЕРОЙСЬКОЇ ОБОРОНИ.

БЕРЛІН, 19. 9. ПАТ. У вечірніх годинах у
зв'язку наспіли до Берліна телеграми, що ци-
таделю Альказар, де від початку громадянської
війни забарикадувалося 1300 героїв, висадили в
повітря. Комуністи підмінували динамітом пе-

Ворохобня в Малазії.

ЧЕРВОНІЙ ГУБЕРНАТОР БЛАГАЄ
З МАДРИДУ ПОМОЧІ.

ГІБРАЛЬТАР, 19. 9. ПАТ. Цивільний губер-
натор Малазії зажадав негайної допомоги з Ма-
дриду, бо 600 „людських міліціонерів“ у Малазії
задумує піддатися національним військам.

ВУЛИЧНІ БОЇ В МАЛАЗІІ.

ГІБРАЛЬТАР, 19. 9. ПАТ. Панцирник „Ко-
ролева Єлисавета“ і контрторпедовець „Анте-
на“ відплили вчора рано до Малазії, де, як опові-
дають, ведуться вуличні бої між політичними
противниками. Горить теж багато домів.

Не хочуть вертатись до Мадриду.

СЕН ЖАН ДЕ ЛЮС, 19. 9. ПАТ. Відбулася
тут конференція дипломатичних представни-
ків різних держав, акредитованих в Іспанії. Те-
мою конференції було домагання червоного у-
ряду, щоб дипломати вернулись до Мадриду.
В конференції взяли участь амбасадори Арген-

тини, Англії, Зєдинених Держав, Італії, Фран-
ції, Бельгії та послан Норвегії, Чехословаччини,
Швеції, Японії, Голландії, Венесуелі і Фінляндії.
Всі рішили одностайно не вертатись покищо
до Мадриду і ждати дальшого ходу подій.

Катальонія занедбує Мадрид.

РАВАТ, 19. 9. ПАТ. Севільська радіостанція
надала такий комунікат: Останні бої під Толе-
дом уможливили національним військам заняття
долини Альберці і Тахо. Національні війська на-
ступують без уперу. Червоні стратили 1000 вби-
тих і залишили на полі бою багато воєнного
матеріалу. В Сієрра здобули Навас Пріас. Пе-
редня сторожа здобула Сан Вісенте. На північ-
нім фронті національна армія облягає Більбао.
Оборонці цього міста не виявляють ніякого эн-
тузіазму. Садне між ними незадоволення, бо
в місті недостатє предметів першої потреби, зо-
крема муніци. В Сантандер і Більбао розкинули

національні летуни летючки, що в них заповіда-
ють бомбардування та накликають до втечі з мі-
ста. Овіде дальше боронитись і завдає черво-
ним дошкульні втрати. Позатим колючи в Га-
лісії наступують дальше і наблизилися вже 13
км. від Труеві. Каталонія цікавиться чимраз
менше долею Мадриду і не спішиться з поміч-
чю, яка є необхідна. В Мадриді повна анархія.
В Малазії не відбулося свято помічі для черво-
ної міліції, бо не було публіки. Кружляк „Сер-
вера“ бомбардував червоний корабель, який віз
міліціонерів до Більбао і привезли його до
втечі.

Арештування комуністів.

АТЕНИ, 19. 9. ПАТ. В Афинах арештували
провідника грецької комуністичної партії. Про-
голосили тут розпорядок, скерований проти
комуністичної діяльності. Цей розпорядок пе-
редбачує звичайно гострі кари на державних
урядовців-комуністів та заборонює усі комуні-
стичні зібрання. Кожного, хто не буде придер-
жуватися цієї заборони, каратимуть засланням.

АРЕШТУВАННЯ В АВСТРІІ.

ВІДЕНЬ, 19. 9. ПАТ. Арештували тут 62 ко-
муністів, підозрілих у поширюванні комуністи-
чних летючок та зорганізуванні грошової збірки
для червоного уряду в Іспанії. Підчас ревізії
поліція знайшла багато зброї і муніції.

СПЕЦІАЛІСТ ВНУТРІШНІХ НЕДУГ

Д-р Остап Прийма

ВЕРНУВСЯ і ординує тепер від 9—11 і 16—17
Львів, вул. Личаківська 37 а. Тел. 261-30
Пересвітлювання рентгеном. Радіотерапія. 2750 1—3

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий“ у Львові,
вул. Третього Мая 15.

приймає виладки ощадности і як центральні креди-
тотва для українських кооперативів всіх видів укладає
кредити на піднесення господарства і промислу.

Польські назви для українських місцевостей.

Львів, 19. вересня 1936.

З кількох повітів тернопільського воєводства
до центральної наших установ у Львові прийшли
тривожні вістки, потверджені „документом часу“,
що його містимо на йшому місці. Адміністрацій-
на влада вимагає від наших установ на місцях,
щоб вони і на своїх печатках та в листуванні з
урядовими чинниками викладали для лави місце-
востей виключно польської номенклатури. Це
своє домагання адміністраційна влада ґрунтує на
декреті з 24. X. 1934., який торкається ~~наше~~ ~~міс-~~
цевостей. У своєму часі не звернули у нас на це
життєвої уваги на розпорядок, що має силу закону.
А проте справа номенклатури міст і сіл на ет-
нічно українській території має першорядне зна-
чіння, бо справа, де єро зовнішнє обличчя нашої
території: чи збереже вона свій віковичний вигляд
чи буде штучно змінене відповідно до націона-
лістичної польської політичної доктрини. Сам
собой розпорядок президента з 24. жовтня 1934.
р. ще не наносить нам ніякої шкоди: все залежить
від того, яке виконання того закону. У самому
законі передбачена досить складна процедура з
устійненням урядової номенклатури людських
осель. При міністерстві внутрішніх справ мала
повстати спеціальна комісія для цього. Крім голо-
ви, що його визначив міністр внутрішніх справ, в
склад цієї комісії згідно з законом входить 6 чле-
нів: з представників наукового світу, яких покли-
кає міністр внутрішніх справ в порозумінні з міні-
стром освіти і з представників міністерств: вій-
ськових справ, комунікацій та пошти по одному
від кожного міністерства. Побія з тим можуть
повстати з волі міністерства внутрішніх справ ре-
гіональні комісії, що їх праця мала би стати ма-
теріалом для діяльності міністерської комісії.
Ця міністерська комісія є лише опініодавчим
(дорадчим) органом, бо в засаді закон призває за
самим тільки міністром внутрішніх справ право
устійнювати назви місцевостей. Саме оголошення
устійнених назв місцевостей має наступити через
Головний Статистичний Уряд, що видасть офіці-
альний „Спис місцевостей Річнеспольної“.

Так звучить закон. Очевидно виконання його
може бути різне. нпр. можуть цілком не побачи-
ти світу регіональні комісії. Так само можуть бу-
ти покликані до міністерської комісії представ-
ники лише польської науки, то-що. Не знаємо,
як викладає нині підготовка праця до реалізації
закону про назву місцевостей з жовтня 1934. р.
У кожному разі треба ствердити, що офіційно-
го „Спису місцевостей Річнеспольної“, який ви-
дав би Головний Статистичний Уряд згідно з за-
коном з 24. X. 1934. р. — досі нема.

Проте дійсність привнесла нам у славному а
весподіванок тернопільському воєводстві розпо-
рядки старостів які накладають українцям істну-
ючі польські назви. Тенденція, яку виявляють
ш. старости у Золочеві і Зборові каже лянтися,
чи закон про назву місцевостей з 24. жовтня

Віденський сальон футер і робітня
Е. Вайнінгер, Львів, Фреїтра 5. Тел. 286-35
 мапроти наварі „Рона“.
 Приймає жіночі і мужські футра на замовлення і до перерібок.
 Наше гасло: „Шик—Мода—Елегантність“.

печет, як również by w korespondencji z władzami oraz na afiszach używał nazwy miejscowości w urzędowym jej brzmieniu.

Уживання місцевості в brzmieniu nie-właściwym sprzeczne jest z postanowieniami Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. X. 1934 r. o ustaleniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości (Dz. Ust. Rzecz. P. Nr. 94 poz. 850 ex 1934) nakazującego w art. 7 bezwzględne używanie w stosunkach publicznych nazw miejscowości w brzmieniu urzędowym pod groźbą sankcji karnych z art. 10 wymierzonych w trybie karno-administracyjnym.

Ustawa językowa z dnia 31 lipca 1924 (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 79 poz. 734 ex 1924) i rozporządzenie wykonawcze z dnia 24/IX. 1924 (Dz. U. Rz. P. Nr. 85 poz. 820 ex 1924) wraz ze zmianą

mi Rozp. Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1925 (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 8 poz. 59 ex 1925) przyznając osobom fizycznym i prawnym narodowości ruskiej (rusińskiej) prawo posługiwania się w stosunkach z władzami językiem macierzystym — nie rozciąga w żadnym wypadku tego uprawnienia na zmiany urzędowych nazw miejscowości pod względem fonetycznego ich brzmienia.

W razie niezastosowania się do powyższego mego zarządzenia pociągnę Zarząd Stowarzyszenia do odpowiedzialności karno-administracyjnej z art. 10 Rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94/34). — O sporządzeniu nowej pieczęci należy mi donieść w terminie do dni 14 po otrzymaniu niniejszego pisma.

Підпис.

НИНІШНЯ РУМУНІЯ.

Спостереження і враження з репортажної подорожі.

Друкуємо оце першу статтю із циклу репортажних статей нашого спеціального кореспондента, що їздив по балканських краях.

Редакція.

Подорож по Румунії не належить сьогодні до річей легких і приємних, зокрема для українського журналіста з закордоном, який хотів би бачити не лише Букарешт, порт у Констанці та палки в Ефорії. Мамай, чи в Кармен Сільва, але також багато дечого іншого, неписаного звичайно у туристичних проспектах. Потвердити це могло мені зрештою начальники сігуранції (коронного відділу поліції) в Акермані й Ті-бі, а навіть сам п. Рауль Анастасіу, віцедиректор преси при міністерстві закордонних справ у Букарешті, з яким мав я трохи примусову приємність зустрітись ближче підчас моєї подорожі по Румунії.

Але це до речі не належить. Основним є факт, що велику частину теперішньої Румунії я бачив обізва, побував на Буковині та в Бесарабії, бачив Регат і Чорне Море у кількох місцях румунського побережжя, переїздив чотири рази Дунай і накінець робив порівняння між Румунією та Болгарією. Досить — як на шість тисяч мандрівок, що замість відпочинку і насолоди вражень, була морокою, втомою і накопиченням такої маси фрагментарних спостережень, що нині зібрати все те в одну образуву цілість — завдання вельке.

А проте поспробую...

ЦЕМЕНТУЮТЬ РУМУНСЬКУ НАШО.

Отже як у всіх того роду репортажних індустріях лицьове в першу чергу подати кілька орієнтаційних цифер: Румунія, а właściwie Велика Румунія (Romania Mare) — це кругло 235.000 кв. км. землі, багатої, плодючої, з 19 мільонами населення. Перед війною ці цифри виглядали куди скромніше: 139.000 кв. км., несповна 8 мільонів мешканців. Отже, як бачимо, територіяльно і населенням зросла післявоєнна Румунія більше, як удвоє: Значить: треба мати шати і то „румунське щастя“! Думаючи над оцими „фокусами“ історії, приходить пошеволі вжити, що революція в Росії вибухнула хіба літак на те, щоби Румунія могла взяти собі голки руками Бесарабію, а комуністична промисловість охопила була Мадяричину в 1919 р. аж лише ому щоби без великих зусиль дістати собі Сімьгород, і так далше...

Нині Румунія це справді територіяльно чиста держава з великою вірою у дальше щастя у майбутньому, з великими балкано-європейськими аспіраціями, з культурною орієнтацією не на Царгород, але на Париж і політично — від двох тижнів — радше на Берлін, ніж на Париж.

Політично-громадська активність в Румунії теж сильна. Загально вдаре сильний інтелектуальний гін до єдиного і культурного сплетення того всього, що Бог дав і руки брали; узагальнені „великої румунської нації“ творяться в менші скорім темпі, як розбудова Букарешту. Поміж у тому ділі і адміністрація і воєнний стан і школа і література. При цій нагоді варто ствердити, що вся сучасна румунська історіографія править над науковим підкреслю-

ванням величчя Румунії, як народу і держави. Отже румунська культура — це у простій лінії продовження культури старинних римлян, а самі румуни — це потомки латоримлян, себто зроманізованих даків і римських колоністів на просторі колишньої Дакії. Румунське війсьсько все було непереможне, а дипломатія не-аріянська. За часів турецької всесили в Європі, коли навіть Мадяричина була 173 роки турецькою провінцією — румунські князівства зберегли свою автономію, хоч для цього треба було: „сильної варті на Дунаю та неодного кріпкого слова, підтриманого озброєним п'ястком, щоби султанові все тримати у свійій пам'яті догори, що їх заключив він з румунськими князями“). А турків під Віднем у 1683 р. хто зна чи перемогли би німці з Собеським, якщо б не допомога румунського князя Сербана Кантакузе-на. Врешті слід знати, що не Росія визволила Румунію зпід турецького ярма, але зробила це румунська дипломатія. Роля Росії обмежилася тоді лише до цього, що загарбала в 1812 р. Румунії Бесарабію. А проте, коли прийшла на Росію тяжка потреба у війні з турками в 1877 р., Румунія не відмовила їй своєї помочі й румунська армія під проводом князя Карла, розбила турків під Плевною, допомагаючи москалям до перемоги. Вслід за цим, мир у Сан Стефано був одночасно великим триумфом румунського мілітарного генія.

Ось так твориться традиція, що захоплює румунську молодь та дає пропаганді поважні гарантії успіху. Те саме діється в ділянці матеріальної культури, але тут не все можна добути бажаного ефекту. Головно на критичних чужинцях. В такому напр. Букарешті, що перед 50 роками був ще великим селом, а нині є наскрізь новітнім містом, робиться насилу традицію століть. Наздигнаний, старенький ренесанс і барок позаключували тут підозрілі знайомства з вигантійськими банями церков і мечетами, поліхромія переплітається дивовижно з вінками мавританської родинної орнаментики. На кожному майже кроці видно тут, що прогулька у минуле століть цим разом румунам не вдалася. А коли приходить оглядати ще й античні, а не все автентичні пам'ятки римської старовини, то тяжко позбутися враження, що румуни переживають дійсно сплізнений сентименталізм і псевдокласицизм. А букарештєнські пам'ятники! Справжня оргія пам'ятників панує у цьому місті; їх здається тут більше, як у Відні. І то всі майже суто політичного характеру, а незвичайно боевим змістом, переповнені вояками в позі римських легіонерів, які йдуть у наступ у повному однострою, озброєні до зубів. Зайво казати, що все це набирає зрештою значіння символу в порівнянні з дійсністю, бо самі румунські військові спецї признають, що теперішній стан румунської армії далеко не задовільний.

Загалом здається — Румунія не готується поважно до війни. Не чує в Румунії того мілітаристичного темпа, як напр. у Німеччині.

*) Nicolas Petrescu-Cuza: „Das internationale Statut Rumäniens u. seine geschichtlichen Voraussetzungen“. Стр. 6 та.

Польщі, Слов'якам, чи навіть у Чехословаччині. В тій одній ділянці, Румунія хоч ультранатіоналістично настроєна, почуває себе — без настрою. А коли заговорити на ці теми, то можна почути від румунів звичайно такий — дійсно розумний — контраргумент: „Пощо нам переганятися у зброєннях, коли і так наших ворогів не доженемо. А це коштує великакми гроші“.

„А коли на вас нападуть?“

На такий запит, румун усміхається: „Тоді допоможуть нам наші союзники. В інтересі Європи Румунія має теперішні границі“.

„А хто на ділі наші союзники?“

„Це показує все конюнктура“...

Правда. Все у світі залежить від конюнктури. І від щастя. Досі румуни мали і одне і друге.

Т. Кисяк і Сини Львів
 пл. Смольни 4.
 поручають комплетні урядження кімнат,
 дивани, мебелі матеріали, фіранки
 і тапету. 2692 6-6

НА ПОЛІТИЧНІЙ КАРУЗЕЛІ.

Після останньої кризи кабінету в Румунії, що покінчилася досить безцеремонним викиненням совітофіла Тітулеску з фотеля міністра закордонних справ, політичні настрої в державі знову загострилися. Можливість зміни уряду і перехід влади від лібералів у руки іншої партії, стала знову актуальною проблемою, хоч все залежить від короля і чинників, що стоять поза ним.

Нині існують в Румунії три партії, що мають дійсне значіння у політичному житті краю. Перша — це ліберальна партія (на ділі консервативна), зі старою традицією правління, з випробованою програмою, а виробленим політичним апаратом. Довгий час була вона цілком майже диктаторського правління родини Братіану. Конфлікт з королем відсунув її на якийсь час від влади, але згодом, після сецесії Жоржа Братіану та його однодумців, вона знову вернулася до ласки на королівському дворі. Нинішній уряд Татареку — це уряд лібералів, на яких чолі стоїть задивлений у короля як в образ — Діну Братіану.

Другою партією — це націонал-цараністи (хлібороби), що повстали зі злики селянської партії Регату (старої Румунії) з народною партією Мавро з Трансильванії. Програма цієї партії може найбільше ліберальна, з відхилом на ліво, але саме тому має найменше виглядів на владу. Головно тепер, коли політичний курс в Румунії виразно правіє і коли опозиція всередині партії з Вайдою Воеводом на чолі остаточно відкололася і під новою назвою „Румунського фронту“ нагально гравітує до табору Кузи-Гоги.

Врешті третя партія: націонал-християнська, що повстала перед двома роками з об'єднання крайньої націоналістичних і антисемітських груп проф. Кузи і письменника та б. міністра внутр. справ в уряді Авареску, Октавіана Гоги. Сама ця партія у нинішній конюнктурі, після стихійного розросту на ґрунті антисемітських і націоналістичних настроїв у масах, має, здається, найбільше виглядів на владу. Назвалася вона: „Опозицією Його Королівського Величства“ та йде під гаслом „Для Христа, для Короля, для Народу“!

Як мене інформували навіть в колах противників націоналхристиянської партії, має вона вигляди на владу тимбільше, що порозуміння її з „Румунським фронтом“ Вайди Воеводи видається вже довершеним фактом. Сам Гога їздив недавно до Берліна, де був гостем Гітлера, а після повороту запросив його король на довшу аудієнцію.

Не диво, що після всіх тих випадків у Румунії кишить. Димісія Тітулеску, коротко після від'їзду Гоги у король, насуває безліч здогадів і коментарів. Жидівська опінія, а в першу чергу жидівська фінансiera, заметушлилася. Кажуть, що жиди використовують всі свої впливи за кордоном — в першу чергу у Франції — щоби посередньо, дипломатичним і фінансовим натиском, спаралізувати у зародку націоналістично-антисемітську небезпеку. А тимчасом внутрішньо-політична атмосфера в Румунії стає все гущіша. На день 26. ц. м. націонал-християнська партія скликає до Букарешту демонстраційний зїзд 200.000 своїх членів, що вірогідно перedefінують перед палатою короля.

Всі вище наведені факти вказують, що в Румунії почалася дуже цікава політична гра, за кулісами якої стоять не лише внутрішньо-громадські сили тої держави. Як вона скінчиться.

важко передбачити. Тим важче, що в Румунії є спеціальні умовини, в яких не все рідше льогіка фактів.

На кінець питання: — Чого на ділі хоче Гого? Яка його програма і які плани на випадок здобуття влади? Яке його відношення до про-блеми національних меншин в Румунії, та зокрема до українців, серед яких нахристіли-

ська партія веде шалену та ще й успішну анти-семітську і пропартиїну агітацію?

На всі ці питання достаремось відповісти у черговій статті, де зreferуємо м. м. інтерв'ю в п. Октавіном Гогою, яке підписаний мав з ним в середу 16. ш. м. у Бухарешті.

Роман Голіни.

СТРІЛИ У ЖУКОВІ.

КРИВАВІ ПОДІЇ НА ХОЛМШИНІ.

Комунім не перебирає у своїх засобах і ме-тодах боротьби з ворожими для нього ідеями і людьми. Про це загально відомо. Терор і сила, брутальна фізична сила є підставою комунар-ської акції висланих і доморослих агентів Комін-терну по наших селах. Але ці своєрідні засоби червоних висланців не є страшні там, де виступає проти них зорганізована, сильна, освідлена на-ціональна лав.

Так є в нас, в Галичині, де хоча й чуємо і то часто про спроби й намагання комунарів ширити анархію серед українського національного еле-менту, то рівночасно з ним довідаємось про не-гайне гостре й успішне їх ліквідування здорови-ми, дуже часто стихійними відрухами відпору, національно сильної маси.

Гірше є там, де національна свідомість не має змоги розвинути, де український етнічно елемент, ізольований з одної сторони від впливів галицько-українського середовища, чужий су-проти ворожого до нього польського населення, дезорієнтований не своїм духовенством, не вміє аналізувати виходу з розпучливої ситуації і часто-густо ловиться на спирито наставлену вулку боль-шевицької деструктивної пропаганди.

Так є на Холмщині.

Холмщина — це окремий комплекс спеці-фічних проблем, окремий клубок питань україн-ського загального життя.

Великий розмірно шмат землі, замкнений „певною“ стіною сокальського кордону від Гали-чини і Львова, лінією Буга відмежований від Во-лині, підсвідомо а фанатично замкнений в собі проти експансивних сусідів з заходу — словом: „затишний край“, регіон, прикрашений терни-вим вінком мучеництва і з української (Богом за-бута Холмщина) і з польської (менчеська земля хелмска) і навіть з російської сторони (подарем-ная Холмская Русь).

Ізоляція Холмщини (це відноситься до ціло-сти північних земель) від здорових впливів укра-їнського національного середовища не є нор-мальним явищем. Сокальський кордон і годівля збанкрутованої думки про „руський холмський на-род“ (гляди: акція москвофільського духовен-ства) витворюють якраз ідеальний ґрунт під ак-

цію червоної Москви, яка шириться по холм-ських селах, викривляє прості душі, тягне великі жертви.

Випадки в Жукові заскочили може най-більше саму Холмщину. Збройний опір супроти представників влади, стріли з тояти в поліцію і навідворот, 8 трупів і ранених в глухому селі — це подія, що голосним гомоном лине по селах і трівожить їх спокій. По занепаді розпаленого в 1920—30 роках комунізму, по початках стихійно-го навороту до конструктивної народньої праці — в холмському селі лунають стріли й люди тра-гять найбільший свій скарб — життя. За що?

Відповідь ясна, грізна і трагічна: кров, що полилась свіжо у холмському селі, кров селян і представників влади потекла для чужої справи. Для справи катів України — кремльських сиріш-ків, керманців „світлої революції“.

Прийми тих подій багато. Болючих і пекучих причин. Обговорювання їх, критикування, трівож-ні голоси з домаганням усунути їх не сходять зі сторінок української і деякої навіть польської преси. Сягають вони на цілий герей українського народу в рамках польської держави, кри-ються в безлічі непотрібних, для обох сторін — української і польської — шкідливих непорозумін. І в консеквенції — за шахівницькі регіональні політики, між двома грачами: поль-ським державним і українським національним ін-тересом простягається чиясь третя, закоміспіро-вана рука, що нищить обом сторонам догідні си-туації й фігури, кидає їх проти себе, робить свій інтерес.

Такий є дійсний підклад останніх подій на Холмщині і тільки так його треба розуміти. Прав-да, є в тому всьому й інші мотиви, що впливають на настрій і українського і польського населення. Є це передовсім податність на деструктивну агі-тацію загального економічного пригноблення,

18. ДЗЕРКАЛО у фабриці М. ВІК
ул. Ягайлонська ч. 25
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 мм. Тех. 252-54.

ПАНІ І ПАНОВЕ

КУПУЮТЬ
ЕЛЕГАНТНІ
І СОЛІДНІ

ВІСІВНІ
ШОВКІ
ПОЛІТНА

ТЕКСТИЛЬНОЇ
ГУРТІВНІ

ЛВІВ-РИНОК 30

погані соціальні і земельні відносини, великий природний преріст населення, деструктивна робота польських партій, релігійна меола, останки більшовицького впливу, привезених з евакуації до Росії туди. Але розв'язувати цей холмський клубок відповідним і доцільним приготуванням нема кому, а Москва знає, де пахти своїм ділом.

Авторитет у ділянці креції футряних моделів.

З нагоди близького осіннього зимового сезону треба присвятити кілька слів новотворам віденському салюнові футряних моделів на фірму Е. ВАЙНІНГЕР, Фредри 5.

Власник фірми п. Е. Вайнінгер, хоча і не зі Львова, бував довгі літа за кордоном, працює у світових центрах як Лондон, Париж і Берлін, де присвятився у цілій своїй праці футряним де-лям власного оформлення, які поділяють тільки на спеціальних виставках, що їх укладає п. Вайнінгер, але також у всіх найважливіших зедналих собі спеціальне призначення.

Так і тепер повітали наші Пани з новою радістю відкриття віденського салюну новіших футряних креції, салюну, якого го-лово є гасло. Вибагливість — Мода — Естетика.

ГЮІ ДЕ МОПАСАН.

Справа з латиною.

Справа з латиною, що нею вже від якогось часу морочать нам голову, нагадує мені про один випадок, подію із часів моєї молодості.

Я вчив науку в одного добродія, що, як то кажуть, мав торгів, у великому центральному місті в заведенні Робіно, славному на всю провін-цію авадни латинської науки, яку там викла-дали.

Десять уже літ заведення Робіно побивало, на всіх конкурсах, міських державних ліцей та всі колеції в окрузі — і то все, кавали згоди, завдяки викладачеві, простому викладачеві, панові Пікданові, чи радше дядькові Пікданові.

Був він на зиглад ні старий, ні молодий, си-ний зовсім, а тих, що ніяк не можна визначити їх віку, а тільки поглянувши, відгадаєш вік його життя. У двадцять літ вступив він до якогось за-ведення, як учитель, аби мати змогу вдатися вчи-тельський іспит і потім докторуватися. Але так оаомонтало його це бешчасне життя, що я вістав-ся як був учителем на цілий вік. Одначе пам'я-тування латиною не покинуло його, не давало су-покою, мов хвороблива яка прихристість. Безпере-ривку читав латинські твори, поетичні, проза-їчні та історичні, перекладав їх, заглиблювався, коментував уперто, немов мав їх.

Якось надумався примусити всіх учнів своєї класи, щоб вони відповідали йому тільки по ла-тинськи, наставляв доти аж доки не спромогався вони розмовляти з ним латинською мовою, мов би з його рідною.

Дослухувався до них, як диригент слухав на пробі своїх музик, та що хвиляни стукав зіш-бою по ватері.

— Добродію Лефрер, добродію Лефрер! Ви

зробили свитакотичну помилку! Хіба не пам'я-єте правила?...

— Добродію Плаватель! У вас французький аворот, а зовсім не латинський. Треба зрозуміти властивості мови. Ось слухайте...

Отож сталося так, що учні в заведенні Робі-но захопили наприкінці року всі нагороди за виправі переклади та промови в латині.

На другий рік власник заведення, хитрий, як мала, що й сам скидався на малу чудини свої-ми гримасами та вихисаами, — звелів надруку-вати на своїх програмах, рекламних об'явах і ви-бити на дверях свого заведення:

„Спеціальність — латинська мова“.

Пять перших нагород дістали у пати класах ліцею.

Дві почесні нагороди на загальному конкур-сі всіх ліцей та колецій у Франції.

Десять літ так пишалося із своїх перемог за-ведення Робіно. Але батька мого звабив той успіх, і він помістив мене екстерністом до Робіно, якого ми звали Робінетто, або Робінеттіно; дотого мав я окремо вчитися в дядьком Пікданом, за-пять франків на годину, з котрих викладачеві припадало два, а завідувачеві три франки. Мав я тоді вісімнадцять років, — зивчав „філософію“.

Ця наука моя відбувалася в маленькій кім-натці, що вікнами виходила на вулицю. Дядько Пікдан, так воно трапилось замість балавати зі мною по латинському, якто він робив у класі, роз-повів мені по французькому, про свою недолю. Без батьків, без приятелів, полюбив він мене, бі-долаха, та перелив у моє серце свою печаль.

Ніколи, десять вже, чи п'ятнадцять літ, не го-ворив він ні з ким сам на сам.

— Я мов дуб той у пустелі — казав, — Sicut quercus in solitudine. (Мов той дуб у пустелі.)

І інші викладачі нехтували ним. Ні з ким у місті не зважав, бо не мав вільної хвилини, щоб з ним балакати зносини.

— І по ночах навіть не віділяв з мого дива а це мені найбільше допілає. То мов мріє — як кімнату з меблями, з моїми книжками, з усіма дрібницями, що належали би мені та до яких-то інших не доторкаюваб. І за мого з мого свого, крім штанив та сурдута нічого, нічого навіть, ні подушки. Не мав ситого кутка, не би прихилився, хіба тільки аж до мого з кімнати. Чи ви це розумієте? Людина ні на-ве маючи права, не маючи нічого часу шовти самоті хоч би донебудь, щоб подумати про-попрацювати, помріяти! Ох, люба мій білий ключ, ключ від дверей, мав ямоу в двері вкнути, — ото щастя то одне, одне щастя!

— А тут удень наука, дитора, каже, і поруч спільна спільна та сама дитора, прити- і спільно я на людях між двома радими діла-ми невідзасами, мушу на них доглядати. Не ніколи побути сам із собою, ніколи! Як айду-ти на вулицю, там повно людей, а як, стоючи від ходу, айду до каварні, там повно джук, гра-чів на білярді. Це звичайні, звичайні, так на

Я запитав його:

— Чому ви, пане Пікдане, не викида-єте якогось діла?

— А до якого, голубчику? — запитав на — до якого? Я ні швей, ні столяр ні маляр-ник, ні пекар, ні шерукар. Я, я знаю тільки му-і не маю дивельому, що дозволи би дити продавати. Колиб був я докторуван, прода-ав сто франків те, що продаю за сто сентів. І о-кладав би я напевно гірше бо доль бий титутулу, щоб підтримати свою саму.

Часом він казав:

— Тільки мені й відпочинку з жінкою і години, коли я з вами. Не журіться, не не-атратите нічого. На людях з вами балакатимете в мене вдвоє більше. (Д. Б.)

польщини, влади, економічної і культурної польської експансії на наших землях відірвати, відрізки з вихованням, скріплені середовищем і його істотними навичками, повелі, стан, саме побудований на релятивному праві: „це мені вільно чи ні“, бо я поляк, я представник державної влади“. Безліч прикладів з життя можна тим зигроділим станом пояснити. Лиш тому постеруноків збирає при ревізії в українських хлопців Польсько-Український Бюлетин та ще й число зі звітками Пісудського і Петлюри (подаємо лише факти, які справді сталися), або лиш тому секретар волости вириває шуфляду і збирає наложени „кару“, або лиш тому стшелци роблять авентури на весіллях чи знову якийсь тип іде а псом профанувати українське національне свято. Оці тисячі дрібні, але докучливі факти є дріжджам „нормалізації“, але тієї в латках. Український селянин, який читає різні газети, але ними не надто переймається, має нагоду сконфронтувати написане а дійсність. І він питає свого українського представника, який йому пояснює потребу нормалізації а глибоких українських політичних рацій: чому ж на нас наклали кару 1 зол. 50 сот. за валежний податок у висоті десяти сотів? Чому дідичеві чекують 50 тисяч золотих, а мені збирають останню корову за валежність 10 золотих? Чому нам не дозволяють відкрити дитячого садка, хоч стараємося про це вже від трьох років? Чому нам роблять труднощі дорожників після дозволу зі старостів у влаштуванні адвигу на площі лиш тому, що ми собі площу вправ відгородили галузями у віддалі 50 см., а не як того вимагає якийсь за-

кон для постійних плотів, — у віддалі 70 см. від рова? Чому мені не дозволяють пошити стодолу, чому з мене глузують і дораджують, щоб я не займався читальнею, лише пильнував коня — на мою скаргу, що мені злодії вкрали коня, — замість шукати тих злодіїв? І тих „чому“ є безліч. Всі вони доторкають царини володіння державної системи, поза політикою тієї системи, отже поза політикою самоуправною, шкільною, земельною і т. д. Себто всі вони доторкують справ, де державна система стикається з широкими масами населення через своїх виконавців, але де способ виконання дрібних функцій в імені держави залежить виключно від доброї волі, совісті, гумору, психічного підходу, виховання, розуміння державного та польського патріотизму, епегіту і т. д. безлічі малих людей і де цей спосіб виконання є майже безконтрольний.

Хай нам буде вільно зарахувати цю позицію до тих позицій нормалізаційного білясу, які в дальшому своєму розвитку не є політично безнадійні і постійні, лише можуть змінюватися на користь нормалізації, — без лапок. Очевидно при передумові, що вищі органи державної влади захотять перевиховати, дисциплінувати, покращати свої безконечні „мазки“, якими ця влада доходить безпосередно до населення.

І ще при одній передумові. Ось тут другий наш висновок: що українські політичні чинники головну свою увагу звернуть на працю серед українських мас. Але не на працю проповідницьку, політично-теоретичну, лише на організацію оборони українських мас від безлічі довічностей, шikan, злої волі, неправильного виконання всіх цих дрібних функцій виконних органів, про які була вгорі мова. Український селянин стоїть тут безрадий. Нема ні одної політичної організації, яка розпоряджалася би апаратом, на зм. це, правної оборони, що в достаточній мірі і з відповідною справністю подає би йому допоміжну руку. Він її простягає і приймає а влячністю кожний прояв опіки українського політика. Він менше дожидає „концесій“, які сьогодні увязали працю української політичної верхівки, бо ними, „концесіями“, ця верхівка хоче оправдати свій нормалізаційний „курс“ політики — зате більше хоче допомоги у справах, які його печуть безпосередньо. Чи ця царина нормалізації розроблена українським політичним світом як слід? Це питання торкається однаково політиків, які є за нормалізацією, як і тих, що противляться їй. Бо політичним обов'язком противників нормалізації є навчити українського малого чоловіка, як має оборонювати себе без „нормалізації“. Думаємо, що вистави це питання поставити, щоб встановити, що а ця позиція української практики ще нежизнотворна...

НОВА КНИЖКА:

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ:

НОВА КНИЖКА

Від Мирного до Хвильового.

440 сторінок.

З М І С Т:

Ціна 5 зол. (Перу 12 стр.)

Мета й метада — Наш XIX-ий вік — Напрянки та напрямки — Пам'яті Мирний — Михайло Старий — Іван Карий — Іван Франко — Агатангел Кримський — Володимир Самійленко — Леся Українка — Леся Коцюбинська — Юстин Маковей — Ольга Кобилянська — Василь Стефаник — Леся Митропол — Микола Черемшина — Микола Вороний — Богдан Лепкий — Михайло Якім — Петро Кармалюк — Сергій Сильченко — Володимир Вишнченко — О. Олесь — Грицько Чупринка — Микола Філіпський — Степан Сильченко — Спиридон Черкашенко — Микола Хвильовий — Нова доба — нова література — Життя і твори — Бібліографія.

Замовляти у Видавництві „Діла“ і у всіх українських книгарнях.

Вишивана сорочка для Сталіна.

Театральне видовище на київському залізничом у дворі у вересні 1936 та аналогічне видовище у Полтаві в р. 1909.

У пацифістичному СССР на денному порядку військові маневри. По великих маневрах в Білорусі та на Кавказі, малих у ленинградській і далекосхідній областях, відбулися також „малі“ маневри й на Україні.

Що ці „малі“ маневри мали велике значіння, свідчить те, що на них прибув „сам“ маршал Ворошилов у супроводі „козачого“ маршала Будьонного.

Організовано спершу звичайну урочисту зустріч двох достойників підчас маневрів, але зустріч маршалів у Києві 15/IX. по закінченні маневрів набрала вже „екзотичного“ місцевого „українського“ характеру. Після привітань від „українців“ Косіора (поляк) і Постишева (молдаві) виступили делегації від колгоспників в українських історично-козачьких одягах. Ворошилову принесли в дарунок витканий рукави українських робітниць гобеліновий килим на тему „маршал Ворошилов вите козачі полки“. Дали йому також виготовлену сорочку і другу таку саму сорочку дали йому з проханням передати „улюбленому вождю народів“ (себто Сталінові), а для доньки „вождя“, Светлани, передано цілий український одяг. Оче-

видно, що червоних військових достойників також хлібом, салом, на тані, олівцями, кролівцями і мигородськими рукавами.

Ворошилов виступив а трохи трагічною промовою, що він по відбутті маневрів переконаний у силі й непереможності червоної армії, що колиб якийсь ворог осмілюся напасти на квітучий СССР, то червона армія не тільки нанеслаб величезну поразку тому ворогові, акинувши його а терени СССР, а перемілаб а його терени, де знищилаб його цілком.

Таке діялося на Україні у вересні року 1909 — а послухна пам'яті пригадає старі часи. У 1909, Полтаву і приїзд туди на святкування 200-их роковин полтавського бою Микола II. Тоді були такі самі „добровільні“ привітання „делегатів“ від українського селянства а національних одягах, і увітчанні хліб-салом, релі, закриті кролівцямики рушниками і виготовлену українську сорочку для сина „добра кн-царя“...

„Чим більше міби мінється назва, тем більше залишається те саме“ — говорить українська пословиця.

СУКНА

Рудольф Світальський - Тадей Гаер

Львів, вул. Баторія 4

МІТЕРІАЛИ ЖІНОЧІ, НАЙМОДНІШІ І НАЙКРАЩІ

Низькі ціни. Догідні умовини сплати. Кооперативам відповідний рахунок.

Безнадійне положення червоних.

СЕВІЛЛЯ, 19. 9. ПАТ. Національна радіостанція повідомляє, що національні війська досягли знову дальші успіхи а Астурі і Гвіпускоа. Підчас боїв під Талавера де ля Рейна перейшли на сторону національних військ сотні, поручик, двох десятників і багато жовнів. Національні летуни знову бомбардували вчора Мадрид, Валенсію і фабрику зброї у Триві. З Мадриду повідомляють, що єдиним джерелом, що доставляє червоним зброю є Толедо, де є фабрика муніцій. Кажуть, що Ляро Кавалеро зажадав, щоб прислали зброю з Барселони.

СЕН ЖАН ЛЮС, 19. 9. ПАТ. Кореспондент Агаса повідомляє, що національні війська здобули Оріо, першу позицію по дорозі до Більбао. Червоні відступили а порядку. Національні війська наступають у напрямі Заравс. Усю увагу звернули тепер на Більбао.

ОПТИМІСТИЧНА ДУДКА.

БІЛЬБАО, 19. 9. ПАТ. Під цю пору є в Більбао приблизно 40.000 осіб, які приїхали з Іруну і Сан Себастьян. Примістили їх у приватних мешканнях і гостиницях. За їхнє удержання платить цивільний губернаторський уряд бонами. Губернатором є Ечересія, до якого баскійські націоналісти мають довіру. Його помічником є націоналістичний посол Делятер. Під цю пору є в Більбао 45.000 озброєних осіб, готових до зав'язтої оборони міста. Зброї і муніцій є до скому. Доставка від моря є доволі важка, бо перешкоджають у цьому національні кораблі. Червоні війська займають вигідні позиції. Торпедовці і підводні човни бережуть берегу.

ФЛОТА ПЕРЕЙШЛА НА СТОРОНУ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

РАВАТ, 19. 9. ПАТ. Радіостанція в Тетуані принесла вістку, що воєнні кораблі „Хайме I“ і 4 інші в Малазі вийшли в напрямі Орану, щоб, як здогадуються, піддатися національному уря-

дові. З Гібральтару потверджують цю вістку. Мадрид ідуть арештування між іншим ми з приводу відкриття змови на злиті асидента Азана.

НЕМА ХЛІБА.

ЕНДАЙ, 19. 9. ПАТ. Віткачі з Севільї повідомляють, що в місті нема зовсім хліба. В портах стоять два кораблі а заручками, аки ми є багато жінок.

СОВІТИ В ЕСПАНІ.

МАДРИД, 19. 9. ПАТ. Комуністична „Національна Конфедерація Праці“ запропонувала а цілістичному „Робітничому Союзу“ тім а розуміння і спільне створення „національної ради оборони“. В склад цієї ради увійшли всі ліві угруповання. По всіх більших містах створили локальні „ради оборони“, аки ступини до теперішню міську самоуправу (муніципалітети). Центральний уряд був аі реформований. Є також проект створення „локальних міліцій“. Служба в вій булаб загальнообов'язковою. Ця міліція підлягалаб контролю робітничої ради. Малиб створити одноіліе командувача, „комісаріат військових справ“, підкомісаріат „національної ради оборони“. Ефект проект „націоналізації“ банків, церковних земель, більших земельних посідаостей, великого промислу, торгівлі і транспорту і проект робітничого контролю над приватною торгівлею а промислом.

В АЛЬКАЗАРІ ШЕ ЙДЕ БІЙ.

ПАРИЖ, 19. 9. ПАТ. Хоч Альказар у малазі лишак, бої не аважають. Останні оборони, аки не мають ні води, ні харчів, не піддаються. Червоні обчислюють, що в Альказарі є приблизно 1.000 осіб. Червоні запропонували наступ. Вандальські роботи червоних глядалися з безпечного міста міністерства комуніст Уолбе і соціалістичний посол Кахо.

„Мала Господарська Нарада“.

Польський уряд перед „трестом мозків“.

У двох днях, а саме 15. і 16. ц. м., відбулась у Варшаві інформаційна господарська конференція. Скликані її міні. Квятковський, щоб представити господарську і фінансову діяльність уряду та вислухати думок найвизначніших польських практиків і теоретиків господарського життя. Учасників конференції (одна з газет на звали їх „трестом мозків“, якими розпоряджає Польща в ділянці фахового знання господарських проблем) в кількості около 40 запрошено поіменно. Цим разом у списку учасників не найшовся ніхто з представників українського господарського світу. Крім запрошених гостей взяли участь у конференції також міністри і віцеміністри господарських ресортів, директори державних банків і високі урядовці господарських міністерств.

Конференцію розпочав віцепрем'єр Е. Квятковський промовою, в якій подав напрямні господарської діяльності уряду і дотеперішні її очікування до солідарності зусиль. „Наша ситуація — заявив Е. К. — ще досить некорисна, та проте наявні є промови поправки і то поправки доволі всесторонньої“. І далі (обмежуючись тут до передачі найхарактеристичніших думок): Конюнктура розвивається тепер скокамі, а не споволо. Польща стоїть тепер перед можливістю виразного і сильного скоку вгору, але до того треба, щоб всі були мудрі, внутрішньо сильні, зрівноважені й енергійні у діяльності. Хліборобство, промисел, консумція — все це має сьогодні корисні перспективи і кращі умови розвитку, ніж раніше. Сьогоднішній і завтрашній день творчої і суспільно-вартісної праці громадян є забезпечений від усіх незрілих і непередуманих вискоків.

Міні Квятковський заповнив у дальшому, подібно як міні. Роман при відкритті Східних Торів у Львові, що уряд протиставиться розростові спитизму там, де приватна підприємчість гілко сповняє свою роллю. Уряд хоче зміцнити економічно найширші маси населення Польщі, але чудес теж не доконає, коли доведеться йому працювати в пасивному і слабкому середовищі. Рольова теперішня ситуація Польщі, що дозволяє на значну господарську поправу, вимагає солідарності і віри в себе. До цього візав віцепрем'єр присутніх і через них всіх громадян Польщі.

Перший реферат виголосив віцеміні. Гродинський, засновуючи в ньому бюджетову ситуацію. Як показує п'ятимісячний період (квітень-серпень) — ця ситуація назагал корисна. Передбачено в прелімінарі бюджету рівноваги не загрожуює зрібний дефіцит 1.185 тис. зол. за згаданих 5 місяців. Уряд перестерігає стисло скарбового закону і не допускає до позабюджетових видатків. Боротьба з дефіцитом щоправда ще не покинута, але її хід є корисний, а воля уряду виїти переможцем у цій боротьбі є непохитна.

Д-р Любомирський в рефераті про податкові справи зазначив, що польський уряд признає konieczність податкової реформи, але її реалізація вимагає часу. Покищо робить він що може і так: дбає за реалізацію виїмів (ворогом є „бухгалтерія в нотеці“ багатьох платників), утворює залеглости (полекши будуть тільки індивідуали, а сплата буде можлива всіми державними паперами), впроваджує порозуміння платників і скарб. урядами („ричал“ оборотового податку), реорганізує систему (скасування додатків чи пак їх комасція). Референт підкреслював бажання податкового обов'язку серед широких мас і заповів комасцію ґрунтового податку і самоуправних данин, податковий обов'язок публичних інституцій, які ведуть монополістичну господарську діяльність, врешті заповів фіскальні полекши для інвестицій в промиселі і хліборобстві.

Як даліш референти виступили: дир. Чеслав Бобовський — ситуація у промиселі, дир. Чеслав Бобовський — ситуація у хліборобстві, дир. А. Митковський — грошовий ринок, дир. Віктор Мортін — інвестиційна політика.

Високий другий день конференції зайняла дискусія, в якій — як запевняє польська преса — викладено масу цінних думок. Зреферуємо тут її дискусію зовсім коротко.

Голова Союзу Хліб-Палат і Організацій п. К. Моравський перестерігав перед занадто великим оптимізмом міста дотично господарської ситуації на селі. Зріст готівкового доходу селянства — ок. 3 проц., а „дир“, які треба занятати, багато. Промовець згадав також про можливі і про утримання експортних позицій хліборобства.

Дир. „Левітану“ п. А. Вержицький стверджує, що госп. політика уряду не є ефектовна, зате є політикою „здорового розуму“. Промисел і торгівля мусять зростати, щоб Польща мала поємний ринок для сіель-госп. продуктів. Підкреслюючи величезну вагу гірничо-гутничого промислу, зверну на нього увагу уряду.

Після проф. Кржижановського, який говорив на тему „ведле ставу гробля“, довшу промову виголосив през. Союзу Міст п. С. Старжинський. Він заявив, що поляки, особливо з Конґресівки, не вміють тішитись. А вітка будить ентузіазм, потрібний для дальших досягнень. Тому треба тішитись дотеперішньою поправою. Промовець спротивився думкам Вержицького про konieczність високих пром. цін, бо цьому суперечать інтереси хліборобства й експорту. Урбанізація населення зменшить надмір рук на селі, особливо ж шляхом підтримки ремесла. Процес урбанізації замінить більшість меншає (автор подає цифри 12 найбільших міст з виїмком Варшави). Для процесу урбанізації потрібна здорова самоуправа, упорядкування комунальних фінансів.

Ректор В. Станевич взивав, щоб не змарнувати конюнктуральної поправки і для того дбайливо ставитись до проблеми „ножиць цін“. През. Пром.-Торг. Палат п. Ч. Кларнер висказав думку, що нинішня ситуація треба завдячити переведеній дефляції. Міні хліб. п. Й. Понятовський виступив проти пересадної опіки промислу. Спир між промислом і хліборобством вимагає почуття свідомості взаїмних жертв. Вержицькому і Цішевському, який вимагав втримання вуглевою картелю, відповів віцеміні. Лехницький. Він рішуче відбив докори, немовби уряд був винен за занепад гірничо-гутничого промислу. Промовляли теж ще інші бесідники.

Закінчив конференцію її ініціатор міні. Квятковський. Він устійнив ось-такі підсумки дискусії:

1) Спільно стверджуємо загальну екон. поправу в Польщі і можливість дальшої ще більшої поправки. Сформульовано рівночасно пересторогу перед надмірним оптимізмом, який в минулому був причиною деяких засадничих промахів.

2) Устійнивши таке, прив'язуємо більшу вагу до будуччини і прямуємо до ліквідації минулого. Працюючи для будуччини, не можемо змарнувати ніодної доброї нагоди.

3) Стверджуємо, що існує значна співзалежність розвою держави і краєвого господарства, співзалежність промислу і хліборобства, праці і капіталу, внутрішнього ринку й експорту. З уагаи на те треба шукати стабілізації в царині поодиноких госп. елементів, щоб можна було нормально працювати і йти вперед у всіх ділянках.

Повищі тези заступили резолюції, яких цим разом не ухвалили. Покликом до праці, енергії і зусиль закінчив віцепрем'єр конференцію, яка в відріженню від недавньої великої господарської наради дістала прикметник „малої“.

В. Н-вич.

Гемороїди
є причиною злого самопочування і т. п. Треба конечно усунути ті дошкульні терпіння. При гемороїдах вживаємо

Anusol
Goedecke

МОЖНА ДІСТАТИ В АПІКАХ
12 чопків 5 зол. — 6 чопків 3 зол.

РИМСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ІТАЛІЇ, АВСТРІЇ І МАДЯРСЬКОЇ.

РИМ, 19. 9. „Джорнале д'Італія“ обговорює зїзд міністрів заграничних справ Італії, Австрії і Мадярщини, що має відбутись у Відні. Речинець цього зїзду ще точно неозначений.

Італійська загранична політика, пише газета, входить тепер у фазу активності. Майбутній віденський зїзд зовсім не буде відповіддю на останню конференцію Малої Антанті, що відбулась в Братиславі.

Італійське порозуміння доповнене порозумінням Відня з Берліном, не може бути звернене проти когонебудь.

Програма майбутніх нарад впливатиме безсумніву з реальних потреб кожного з учасників і з konieczності означення постави держав італійського блоку в обличчі непевної європейської ситуації.

ЛЕЙБУР ПАРТІ ЗА ЗБРОЄННЯМ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. „Нью Кронікл“ пише, що англійська Партія Праці має незабаром закинути своє вороже становище до політики зброєнь, що її веде уряд.

Сьогодні має зїтись виконавчий комітет партії й приступити до ревізії своєї закордонної політики.

Рішення цього комітету заважить на конґресі партії і викаже, що можливе є створення єдності уряду й опозиції, коли йде про народну оборону.

Лейбур Парті поставила такі домагання: 1) Щоб уряд боровся за збірну безпеку, 2) щоб не виключати СССР при усьправлюванні європейських справ, 3) щоб уряд видав розпорядки, які унеможливувалиб виїзис робітника й запевнили б йому осягнення користей при виконанні зброєнь.

ВОРОШИЛОВ ЗАПОВІДАЄ ЖАХЛИВУ ВІЙНУ.

На закінчення військових маневрів на Україні, заявив маршал Ворошилов, що майбутня війна буде жахлива і жорстока. Тому слід зорганізуватись так, щоб ворога побити на його власній території. Поразка, що її потерпить, мусить бути така дошкульна, щоб раз на завжди запам'ятав собі нашу лекцію і зрезигнував із нереальних мрій. Цю промову пояснюють, як відповідь на промови Гітлера на конґресі в Нїрнберґу.

Вартість аматорських знімків

виступає щойно у побільшенні новочасно збудованим побільшенням апаратом, закупленим у фірмі

інж. А. ШАРФ
Львів, Сикстуська 2.

Хто спричинює учительські трагедії?

Недавна трагедія учительської родини в Кракові, де один учитель відобрав собі життя разом з жінкою учителькою, тому, що інспектор з Опочні розлучив їх, переносючи на різні посади, відбулася живим відгомном серед українського вчительства, зпоміж якого багато осіб знайшлося в подібному положенні. Про тих нещасних українських заточених було недавно кілька статей в „Ділі“, а з приводу афери інспектора Фіглі з Опочні, що довів до самогубства учителя Станіслава Віяла та його жінки Ірини, теж учительки, яких він розлучив на різних посадах, всупереч виразній інструкції міністерства освіти, одержуємо таке письмо з території шкільного інспекторату в Ніску:

„Таких шкільних інспекторів як в Опочні, що не люблять учительських родин і доводять до кривавих трагедій, є в Польщі далеко більше, ніж загалом думають. На території шкільного інспекторату в Ніску, львівської кураторії, всі, дослівно всі українські учительські родини є розділені, хоча між ними є такі, що мають за собою вже по

трицять літ учительської служби і донедавна працювали ще разом в одній школі. Всі прохання, щоб дістатися до одної місцевості разом, шкільний інспекторат в Ніску жорстоко ігнорує, хоч є всі умовини, щоб їх прихильно полагодити. Є подружжя, які вчать в різних школах і обоє доїжджають до себе. Шкільний інспекторат в Ніску і це заборонює і приказує в цій справі вносити прохання за дозвіл, хоча такої заборони не передбачують навіть драконські закони сучасної школи. Таке поведіння шкільного інспектора в Ніску зовсім певно доведе когось до самогубства, бо такого пекла тут годі довше видержати. Наших послів учителів просимо інтервенувати у львівській кураторії і в міністерстві освіти, бо тут є плянове переслідування, спрямоване доцільно проти українського учительства на заточенні, за яким ніхто не упізнеться“.

Справді країна пора витягнути цю справу на денне світло, щоб і міністер освіти знав як деякі інспектори і куратори респектують його розпорядки.

Присилайте передплату!

З МІСЬКИХ СПРАВ.

Вуличні роботи у Львові.

Бездумчне вирубування дерев у місті.

Від кількох місяців громада м. Львова пере- водить багато вуличних робіт, щоб дати працю робітникам та не допустити до зросту безробіття. На покриттям полівчених з тими роботами видат- ків приневолена громада, через недостачу зен- чайних бюджетових приходів, затагати позички. На засіданні 18. вересня ц. р. міська управа ріш- ла затагнути у Фонді Праці матеріялову позичку в сумі 539.485 зол. на догідних умовах, а саме за опроцентуванням по 2 проц. річно і зі сплатою у 20 кварталних ратах від 1. квітня 1937. р. Ма- теріяли, цемент і каміння, призначені для доро- гових і каналових робіт. Кошти перевозу мате- ріялів та винагороди робітників будуть покриті з готівкового кредиту, що його признав Фонд Пра- ці громаді м. Львова в сумі 700.000 зол. Ті кре-

дити дали змогу міській управі віддати дорогові роботи підприємцям а саме: фірма інж. Кінель і Рижевський дістала роботу на вул. Міцкевича на суму 108.630 зол., ф-ма інж. Добровольський роботу на вул. Глоанського в сумі 64.412 зол. Роботи на вул. Полтавній на суму 45.361 зол. ви- конає дороговий виділ міської управи у власній управі.

На тему вирубування дерев в місті прихиль- ники і противники вирубування ведуть від яко- гося часу живу полеміку. Щоб магістратським органам при видачі розпорядків у тих справах дати змогу брати під увагу також думку грома- дянських чинників, міська управа встановила по- стійну Плянційну Комісію радних і громадян з зпоза ради з дорадним голосом.

Великий Театр.

20. IX. 12. год. Ціни від 30 до 260 сот. Рецитаційний ранок Мар'юша Машинського.

4. попол. Ціни найнижчі Трафіка пані генералової.

6. веч. Виступи Мар'юша Машинського Всякі права застережені.

21. IX. год. 8. веч. Виступи Мар'юша Машинського Всякі права застережені.

22. IX. 8. веч. Прем'єра Святочне відириття сезону. КОРІОЛІЯН.

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

XIX. виказ.

Зложили в Сокол-Батьку:

Петро і Марія Полівка-Кульчицькі, Сляни в ЧСР. кол. 100.— і кличуть: Йосифу Кульчицьку, учит. в Кор- личах п. Крокошчів зложити на коїто зобов'язання зол. 100.—, а решту сплатити ратями Р. Шк. нашим іменем.
Др Л. М. зол. 100.—.
П. С. У. К. Дрогобич зол. 20.— і кличе: Кред. Кооп. „Зоря“ і Кред. Кооп. „Нар. Дім“, Дрогобич.
Тво „Сокол“, Грибович Великі зол. 15.—.
Кооп. „шадність“, Іванків зол. 15.—.
Тво „Сокол“ Тернопіль зол. 10.50.
Тво „Сокол“, Борислав зол. 10.—.
Кооп. „Самопоміч“ Крипе зол. 10.—.
Дир. Олександр Береський зол. 10.—.
Тво „Сокол“ Тадані зол. 10.— і кличе: „Сокол“ у Ка- мінці Стр., „Сокол“ у Стрелтоці Кооп. „Буг“, Казу За- датаску, Союз Українок у Кіямні Струмизькій.
Кооп. „Луг“ Синевіасько Віжне зол. 10.—.
Тво „Сокол“ Судова Вишня зол. 5.—.
Тво „Сокол“ Бялики зол. 5.—.
Тво „Сокол“ Угринь зол. 5.—.
Тво „Сокол“ в Лагодіві зол. 5.—.
Кооп. Будучність у Лагодіві зол. 5.—.
Дир. Олександр Костик, Львів зол. 5.—.
Тво „Сокол“ Славятин зол. 5.—.
Тво „Сокол“ Славятин від членів зол. 5.—.
Ред. суду Олександр Кмишківч, Львів зол. 5.—.
Басил. Лазарів, учит. Славць зол. 5.—.
Іна. Коринна Бородайко, Белз зол. 5.—.
Др Юліан Савчак, Львів зол. 5.— і кличе: судуо Мартинюк, Львів.

Остапчук Василь с. Антона, Кривеньке зол. 5.—.

М-р Кривокульський Володимир, Львів зол. 5.— і кличе: д-ра Киндрачука Волод., аптекаря в Ланцуті.

З організаційного руху.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В ОЛЕСЬКУ.

Дня 6. вересня ц. р. відбулася в Олеську політична нарада, на якій відбулися повідомлення з діяльності УГР. посол олександрської округи, п. Володимир Кузьмич. Простору салю церковного доїту наповнило шестеро кіль- кохот селян і селянок з Олеська, Кутів, Соколяки, Юсь- кович, Хватова і Цішок. Переважала мова обох полів. По президії наради покликані місцевого пароха о. кри- стофаник Аз. Левичського, о. Цобровського з Кутів, го- сподаря Кузика Миколу із Соколяки та Михайла Тур- лада з Юськович. Посольське повідомлення вислухано з великою увагою і зацікавленням. В дискусії забирали голос кількох промовців, селян і інтелігентів. Промовці вказували на політичне й господарське положення на- шого народу, яке промовці називали „длаі нестерпим“. Після дискусії ухвалено резолюції з висловом довіри для посла своїй округі і для проводу УГР, а також з до- маганнями в самоуправних, шкільних і земельних спра- вах, шкільно-господарських до резолюцій інших нарад і вч. Зі- брали висловилися теж різко проти комунізму та за об- єднання національних сил у боротьбі з ним. Нарешті закінчилася відставанням національного гніму.

ДОВІРОЧНА НАРАДА В КОСМАЧІ.

Дня 30. серпня ц. р. в неділю, в год. 13. відбулася в селі кооперативній в Космачі довірочна нарада під го- ловством о. О. Каміньського. Прийняли около 100 лю-

дей. Наряду скликав пос. Іван Заваликут, який обгово- рив всі актуальні справи, політичні й організаційні, у зв'язку з гудульською політикою. В дискусії забирали голос численні громадяни, порушуючи справи украї- нької школи, шарварків і громадських виборів. Пос. За- валикут давав пояснення на всі запити та порушені спра- ву фахових шкіл і ремісничої бурси, яку основано в Коломні. Посол візав присутніх, щоб до тої бурси по- славши з Космача своїх дітей. Вписалося около 30 осіб в члені бурси та зложили 3.50 зол. на членську вкладку. Національний гнім закінчив нараду.

ПОЛІТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЙНА НАРАДА В РОЖНЕВІ.

Дня 2. серпня ц. р. в год. 2. пополудні відбулася в селі Народного Дому в Рожневі публічна політична нарада, яку скликав посол Заваликут. На нараду зіш- лося яких 250 людей. До президії вибрано: головою Проця Ропаря, секретарем Грицька Ропаря. Крім того до президії наради вибрано Грицька Галуку і Онуф- рія Стефюка. Посол Заваликут засував теперішнє полі- тичне положення, міжнародне і наше в Польщі, працю і тактику нинішньої Парламентарної Репрезентації у сої- мі та домагання українців, що їх висунули до польсько- го уряду. У дискусії забирали голос: предсідник зборів Василь Крутофіст, Проць Ропар та інші. Вони порушували справу військового податку, шарварків і волостей. Говорено про локальну господарку та її болячки. Пос. Заваликут дав всі потрібні пояснення. Зібрані домага- лися скасування збірних громад і військового закону.

ПОЛЬСЬКО-ЧЕСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Міністер Дельбо заявив французьким жу- рналістам, що тепер по візвітї ген. Ридла-Самуїла нема ніяких перешкод до польсько-чеського поро- зуміння і що існують усі дані, що таке порозу- міння буде закінчене.

ПОГОЛОСКИ ПРО ЗМОВУ НА ТІТУЛЕСКА.

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі Суар“ подає, немов би то румунський міністр Тітулеску впаде жертвою отрути. Погослу дуже дивно. Воно виникло на недокровності, а аналіза кропи виказала отру- ту. Кружляють сенсаційні погослови, що маістра- тичні противники. Такі вістки поширюють деякі політичні приятелі.

Вже перед кількома днями телефоном у Сен Моріс до одного з приятелів у Парижі в не- ссли про підозріння, мовляв, анемію викликає якась отрута.

Отруту мали досипувати до їди.

ЗАГРОЗА СТАНУ ОБЛОГИ В ПАЛЕСТИНІ.

ЛОНДОН, 19. 9. Члени англійського уряду відбули нараду в справі введення воєнного стану в Палестині. Тому, що араби не припинили стрі- лок, терору і саботажів, уряд рішив може в най- ближчому часі завести стан облоги, одразу в цілім краю, тільки в найбільш зару- жених місцях.

Еміграційні справи.

ОБМАНШ НАБИРАЮТЬ ЕМІГРАНТІВ ДО ФРАНЦІЇ.

Присудом окружного суду у Кракові заарештовані Ем- варда Бегалського на два роки зв'язали та не впустили тим, що як управитель Рідницького Бюро по- своїх собі 9.889 зол. і 14.582 франків, які йому вказу- вали як кошти подорож і оплати, зважав з тисячами цих людей до Франції. Для матеріальної верифікації кував він 48 осіб фальшивими інформаціями, зазнача- чив, що має змогу виробити їм відмовні еміграційні до- кументи та що має для них та їх своїх записки на це праці у Франції.

Нераз уже подавали ми вістки про обманні люди Менька, власника бюро в Парижі, якого ув'язнали і на- силить у катовицькій в'язниці. В останньому часі ста- джено, що Менько був одним із керівників бюро в ма- лизіа, яка мала різні бюро в Парижі, Арн, Лам і Марселі.

Обманці видурювали гроші від легітимних і легі- обіщували їм виробити документи і праці у Франції, крім того зверталися до робітників в Польщі, аттесту- чив, що спровадять рідню, для якої виробить доку- ти та будуть посередничити у праці. Виказало, що польської еміграційної алали. Французька алали по- тувала кількох тисяч таких обманців.

Тоді стали згодуватися пошкоджені, яких на- дійшло до 200 осіб. У Польщі ув'язнали одного з най- них агентів тої шапки Бужинського. Обманці віддали від темних робітників коло 80.000 франків.

Виявляється, що нічого не помагають отвори і все находитесь легковірні люди, що самі тільки на- денний гріш складають у руки обманців.

ФАЛЬШВНИКИ МЕТРИК УРОДЖЕННЯ І ЗАКР- ДОННИХ ПАПШПОРТІВ.

Присудом окружного суду в Польській істудіа фальшізництво метрих хрещення Йосифа Казана в два роки зв'язали, Фелікса Томіка і Саміла Сера- кого по одному році і шість місяців і Лодзана Ялан- ського на рік і три місяці. Названі допущалися такої видаючи людям, які хотіли дістати безплатні, екстра- ні папшпорти до Палестини, вписали уродженців з ак- тами і антигами і антигами і антигами і антигами.

Державна алали пригледали довший час рід- цених типів, підозрівали їх у фальшуванні метрих- них папшпортів з метою вислати у несприятелі свої е- мігрантів за кордон. Внаслідок переведення справи арештовані: Селдський Давид Юд. Селдський Дав. Шлямович Шмуйль та їх помічники: Шалом Герц, Те- рек Янкель і Борешталь Хан.

Стверджено, що названі фальшізники зв'язали в тісній зв'язку з фальшізниками закордонних метрих- тів у Ланцугу.

ФРАНЦУСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПОТОНУВ.

Недавно трапилася катастрофа французького кор- вля „Іде“, який 14. серпня іхав зі Санто-де-Мартіа до зуверіння з англійським торговельним кораблем „Корінальда“ і потонув. Польське посольство в Ан- тині повідомлює краєву еміграційну алали, що від поль- ські емігранти 79 осіб, що були на цьому кораблі, ви- слася і щасливо доїхали до мети, лише втрапивши багаж. Порушено заходи, щоб від корабельного по- риства дістати відшкодування.

Ширіть наш часопис!

— Цікаві мовні посвоячення. На міжнародній конгрес лінгвістів у Копенгазі вибрався як делегат Індій проф. Т. Раджагопалъ Рао, що в індійському університеті в Мадрасі займає катедру південно-індуських мов. Він виступить на конгресі з дуже цікавим рефератом, що є вислідом його довголітніх студій. Студуючи дравідійські мови (дравідійські племена негроїди — первісні мешканці Індій, виперті арійськими мандрівниками на південь), які хоча виказують вплив санскриту, творять окрему мовну цілість; відокри в деяких групах тих мов багато спільних признаков зі середньовічними а навіть сучасними мовними формами багатьох європейських народів, головни з мовою німецькою, французькою, шведською, данською і, як звідомає ПАТ, польською. Проф. Рао зібрав 4000 слів із др

ДРИГЦІ

Галаретки опоч.
Будині, Олійки
2629 3-10

відійшлих мов, що повторюються в тих мовах європейських, а яких коріні годі було вивчити. Багато аналогій є особливо в групах германських мов. Після копенгагського конгресу проф. Рао задумав поїхати до Берліна, Відня і Парижа, щоб тамошнім науковим колам з'ясувати інтереси вислідів своїх студій. Його відігнали відкрити без сумніву велике зацікавлення.

— А у нас? Румунське міністерство земельних справ видало розпорядок, яким заборонило обирати нові орізи перед 15. вересня і продати їх перед тим речизаєм. Якщо купці будуть їх продавати раніше, санітарна влада сконфіскує їх як шкідливі для здоров'я.

— Осередок американського автомобілевого промислу. Містечко Лінден, недалеко Елизабету в стейті Нью Джерсі, стало нагло предметом газетських статей та різномірних пливів. Сюди мають перенести осередок виробу автомобілів Бюік, Понтіак і Олдсмобілі, що їх виробляє Джеренал Моторс Корпорейшен. Досі цей осередок був в стейті Мішиген. Властиво осередок залишиться надалі там, де був, а в Лінден буде осередок для східних стейтів. Але коли Джеренал Моторс корпорация закупила 80 акрів землі в Лінден, то це значить, що тут повстане важкий промисловий центр, який дасть працю кільком тисячам робітників. Впері з тим вже почалася спекуляція будівляннями парцелями й домів. Лінден нагло стає важким предметом не лише розмов, але й бізнесу. Тому, що в околиці Ліндена живе багато українців, головні в Елизабеті та Ньюарку, то й для українського елементу таке зацікавлення має значіння.

"RADJO-EXCELLOPHON" без уявлення, без агенти, грає без кришталю. Дає змогу слухати закордонні стації. Зол. 78-50 Догідні умови.

"RADJO-EXCELLO" ЛЬВІВ, Сикстуська 14. Тел. 277-30
2—3 2740

— Статуя свободи має 50 літ. Кожний новий іммігрант, що приїждить з Європи в Америку подивляється величаву статую Свободи в ньюйорській пристані. Вона збудована на маленькому острові Бібблов, що є водночас і військовим фортом для оборони міста Нью Йорку. Дня 22. жовтня ц. р. Статуя Свободи буде святкувати свій золотий ювілей, тобто 50-ліття свого „народження“. Перед 50-літтями французька держава подарувала цю статую Америці з нагоди 100-ліття проголошення незалежності Америки. Статую вирізав Фредерік Бартольді, французький різьбар. Він працював над нею 8 літ. Франція склала понад 250.000 дол. на покриття коштів виїзду її перевезення статуї в Америку. Для відсвяткування 50-ліття існування Статуї Свободи ньюйорські горожанські організації приготували велику парад. Властиво не одну парад, а цілу низку свят. Управління міста робить всілякі заходи, щоб свято випало величаво. Є між іншим план зібрати 150.000 шкільних дітей, відповідно їх поїхати і установити їх у живий американський привіт. Тому, що статуя Свободи є символом волі для всіх іммігрантів, то іммігрантські групи докладають всіх зусиль, щоб земліфестувати свою радість з приводу 50-літніх народин статуї.

— Кар'єра найбільшого будівничого. В Нью Йорку помер недавно Фред Френч, що в своїй уяві поділяв місто на поодинокі „села“ і почав їх розбудовувати великими мешкальними хмарочосами. Значний був з того, що почав свою кар'єру будівничого позичкою 510 дол., а закінчив організуванням будівельної корпорації із акціонерним капіталом 50 мільйонів дол. В хлоп'ячих літах продав газети, при чім ходив вечорами до школи. Був навіть студентом університету, але брався до якоїсь роботи. Він був власником великого бюрзового будинку, а крім цього розбудовував „Тюдор Виледж“ над берегом східного проливу в Нью Йорку коштом 190 мільйонів дол. У березні 1932 р. склав проект розбудови „Нікербонер Виледж“ коло бруклінського моста недалеко ньюйорського ратуша. Щоб збу-

дувати це „село“, треба було викупити кілька акрів старих домів і їх збудувати. На їх місці стали величаві мешкальні будинки, що обіймають кілька міських кварталів.

Зі судової салі.

ПРИСУД У СТРИПСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.
15 селян перед судом.

В Стрию закінчується процес проти 15 селян з Миколаївщини. Процес тривав два дні і відбувався при зачинених дверях. Присяжні судді підтвердили 26 питань і заперечили 10. На цій основі трибунал проголосив такий присуд: Іван Проців — 6 літ, Іван Дудич — 5 літ, Микола Федів — 5^{1/2}, Василь Яців — 5 літ 8 міс., Микола Кладій — 5 літ, Андрій Мельничин — 5 літ 8 міс., Гриць Яців — 5 літ 6 міс., Максиміліян Іванів — 1^{1/2} року, Микола Мельничин — 2 роки, Василь Федів — 9 міс., Іван Жук — 7 міс. Звільнили Мих. Гусака, Степана Папачака, Миколу Яціва і Миколу Федева (званого Залужним).

Разом засудили підсудних на 43 роки і 2 місяці. Боронили: д-р А. Гарасимів, д-р В. Старосольський, м-р Я. Падок. Обвинувачував підпрокуратор д-р Ліс-Ольшеский. Предсідником був о. с. Видра, виступали о. с. Рибіцький і о. с. Губецький. (г.)

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА“: „МАЛІЯ БУНТАР“.

Фільм з чудесною дитиною — Шерлі Темпл. Кіно — повне дітей. На жаль, діти мало що розуміють з сюжету, що змальовує громадянську війну у Злучених Державах у рр. 60-их минулого віку. Війна йшла за скасування невольництва. У 1860. р. виникло питання: чи унійний (союзний) уряд має право сам одноціло вирішити справу невольництва, чи залишити її поодиноким стейтам до власного вирішення. Республіканці і проводом Лінкольна виграли при виборах, а в стейті стейти відорвалися від Унії і заснували власну „конфедерацію“. Проти цього розладу йшла війна чотири роки між 22 північними і 11 південними стейтами Америки. Половина населення стояла під зброєю; у війні згинуло 360.000 унійців і 260.000 конфедератів. Справа визволення муринів зійшла у цій війні майже на другий план, хоч від неї все почалося.

Мала героїня цієї фільми має батька, що теж пішов на війну. Заможний фермер, залишив він дома — молоду жінку та дитину. Тужить за ними і тайком їх відвідує. Коли революційне війське нападає на його дім та руйнує його, його жінка занедажує. Тоді чоловік, повідомлений про нещастя своїм вірним слугою-мурином, передирається крізь боеву лінію до дому. Його підозрівають у шпигунстві, ловлять та засуджують на розстріл. Спасє його маленька розумна донечка.

Цю фільму заборонили виставляти у Німеччині, мотивуючи наказ тим, що вона деморалізує дітвору. На диво саме в цій фільмі мала Шерлі не робить так багато збитків, як в інших і проявляє велику ніжність для всіх, кохаючи нестямно маму та тата. Те, що вона стріляє з пращі до „ворогів“, не розуміючи навіть, що це таке війна, викликає вибачливу усмішку у ворожого команданта, який зворушений її поведінкою, жертвує собою, щоб рятувати її батька. Американці мають інші погляди на виховання і фільм із малою „бунтаркою“ кінчається загальним вибаченням та великосердим жестом президента Злуч. Держав. Сама Шерлі, як і в інших своїх фільмах, має кілька разів нагоду співати та танцювати. У фільмі грають два „програмові“ герої Джон Болес і Джек Гольт.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК ВІДНАЙТИ СВОЮ РІДНЮ.

Брюссельський громадянин Жіль Плянк звернувся до влади з проханням допомогти йому відшукати членів своєї рідні, яких загубив він 18 літ тому у м. Льов. 18 літ шукав він їх сам. Щойно коли прийшло йому в голову, що такі розшуки може краще поводити поліція, він довідався тепер, що його братова живе у м. Лямберфорт, а його два брати у м. Ерсір-ля-Ліс.

СПОСІБ НА ПУБЛИКУ.

Директор театру в Копенгагені Кнуд Рассов увів у перше на афішах оголошення, що кожний глядач, недоволений виставою, може дістати гроші назад. Дає він першорядну комедію Буша-Фекете „Кохання — це мало“ і досі мав усього 40 осіб, яким мусів звернути гроші за білет. Саме ті, що провели вечір у театрі задурно, стали найкращою живою рекламою для театру.

Дописи.

Концерт д-ра Тисяка. У своїй артистичній творчості Галицький зійшов до Стрия відомий співак Тисяка. Чи може за мило зарекомендований був концертний матеріал кріпа, або недостатня музична культура, досить, що на концерті сала світло музичної культури, бо справді інтерпретація музичних творів, українських та італійських, була така чудова, що ніхто не міг не погодитися з тим, що артист голосом був досконало. Роман Савицький і Львов.

Св. Місія у Псарах-Легові стріпського духовства. Заходом о. Ю. Білинського відбулася в стріпській церкві в дні 11. 8. — 19. 8. п. р. під проводом о. П. Білинського й о. д-ра Я. Броди ЧСВВ. Дня 11. серпня місія і сприялася до дому прихотів. З церкви виїхали о. місіонарі. Процесія проводила о. місіонарів до церкви. Перед церквою стояли о. місіонарі. При зачинених церковних дверях місіонарі місіонарі і понесли до глибоких душ зоручення. Місія „Милосердя“ двері отвори нам. Пречиста Діво, скінченні пісні отираються двері. При артистичній виставі молебень. Описав перша місія проповідь і проповідь. На закінчення о. місіонар покрити міді святою водою. Нарід численно горює на місії молебень, бо було людей теж і в дальших околицях. Проводом був такий: рано в год. 6—7. Служба Божа, після цього похорон; наука для дітей та молебень, мовчання і молебень, акафіст і наука. В останній день місія, яка зробила на призначені нехотіть вранці. В останній день наука про Пр. Діву Марію. Місія сповідь тривала чотири дні. До св. Тайн приступило понад 500 душ. Преподобного Господня по Службі Божа місія жестається похід з місіями хрестом у сусідній церкві С. Коналеса та о. конжаєвських. По місії Місії ірід серед плачу й радощів прощали о. місіонарів і довго-довго не міг з ними розстатися.

В повені страйків. Треті з черги страйків в Тернополі мілітарські робітники, запити про виїзд доріг і при канізації. Робітники похотіли працювати розкопанні кількох вулиць. З цієї причини утворився воявий. Робітники домаються відмінних робочих платів і шотикжевої виплати грошей за всіма часами мілітарської влади грошей і за місяць з виплатами.

Сирітський захист. В неміж 20. IX. в год. 1936 р. редпол. відбується вчорішнє посвячення функцій під сирітський захист при ауа. Острожський.

Останні новини.

на сукні, комплети і плащі, як також великої кількості терилів на однострої по найнижчих цінах у фін.

Галицький Магазин Новин

Львів, Галицька 14.

Для прикладу кілька цін:

Вовна на сукні від 1.50	Вовна на плащі від 1.50
Вовна Ангора від 3.—	Вовна на однострої від 1.50
Вовна на комплети 3.50	Камгари на сукні від 1.50
Вовна на однострої 4.50	Ангорський шовк від 1.50

УВАГА: Всякі товари, літні і білі на 30 прц. дешевіші.

КРЕМ'ЯНЕЧИНІ

Недоальство, так уже заведено, що ділянки на всіх школах розпочинається Службою Божа, яку ні вислухують у святинях своєї релігії. Это вірши і Вишневі на Крем'янеччині православних учнів святої школи відвели до православної церкви на Наві Вишневі, де мав правитися молебень, але церква була замкнена. Тоді всіх учнів забрали до костела, де вони вислухали урочисту Службу Божа. А там, де Вишневі є три православні церкви і 3 священики. Один з них є закононачителем всесвітньої школи і повинен був припинити, щоб його учні пішли до церкви, а не до костела. Невже один рік у році так трудно зробити.

Перед ювілеєм з приводу 40-ліття філь „Прощай“ в Любачіві. В дні 4. жовтня ц. р. акціонери філь „Прощай“ святкує свій 40-літній ювілей. В цей день очні маси українського громадянства Любачіві Землі приїдуть до Любачева, щоб додати свою частку до „Прощай“ не є для них байдукою, а є для них своєю пошаною першим організатором і керівником на освітній шлях Любачіві і місцевості.

Середа, 23. вересня 1936.

6.30 Ранішня аудіція, 6.33 Рухомо, 6.50 Музика з гр. па., 7.20 Ранішня денік, 7.30 Програма на тижні, 7.35 Трохи інформації, 7.40 Музика з гр. па., 8.00 Авд. дин шіла, 11.30 Дня шіла: "Чи то казав ми не казав" опов. і поезії М. Конопницької, 11.57 Ситна чаю, 12.03 Із нових освітл. у лічництві, 12.13 Подушиска денік, 12.23 Сучасна музика з гр. па., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Концерт ба. жин, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Незвичайні пригоди Андреса і Федя авд. для ст. дітей, 16.15 Концерт орх., 16.45 Хор, 17.00 Концерт салом, квартету, 17.30 Шотландські пісні відеп. Ольга Ляда в супр. форт., 17.50 Анекдоти з 16-секонового життя, 18.00 Сильна перум, 18.05 Сп. реєстраль Йокима Акса (барит.) у супр. форт., 18.25 Ревізія архітектури ю. тра, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам, концерт, 18.48 Годовишні виграни кл. льотерії, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., 20.00 Технічна скринька, 20.15 "Манон Леско" Пучіні з гр. па., 20.30 З мільярдів мікрофону, 20.45 Вечірній денік, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенієвський концерт, 21.30 Камер. концерт, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Концерт орх., у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення аудіції.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажі: Бельгі бельг. 89.93 — 89.50, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Долари канад. 5.3.50 — 5.27.50, Фальорени голанд. 361.27 — 359.55, Франки фр. 35.03 — 34.87, Франки шв. 173.34 — 172.50, Фунти англ. 26.95 — 26.79, Гульдени данські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10 — 19.90, Корони данські 120.29, 119.45, Корони норв. 135.33 — 134.35, Кор. шв. 139.13 — 138.05, Ліри італ. 36.30 — 34.50, Марки філ. 11.87 — 11.50, Марки нім. 135 — 133, Шил. австр. 99 — 98, Марки нм. срібні 149 — 144.

Акції.

Банк Польський 103, Ліньоп 13.25, Старатовичі 35.

Папери.

3 інвест. 1 см. 63, 2 см. 63.25, 5 конв. 52, 4 прем. дол. 46.25, 7 стаб. 56.25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 14. вересня ц. р. кооперативам платити за: 1 кг. масла десероного бляк. 1.95 зол., 1 кг. масла десер. бочкового з включен. з боч. опакунням 2.00 „ 1 кг. масла експорт. видочно з експортним опакунням 2.00 „ 1 л. молока 0.12 „ 1 л. кефі 3.20 „ Тенденція на масло і молоко слаба, на йшці сидня.

П Т И Ц Я.

Маслосоюз повідомляє, що з огляду на дереповнення його тухарні птиці, достав птиці, через який тиждень, аж до дальшого зарядження, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Конференція П. Т. провідниць дит. садків „Р. Ш.“ львівського повіту буде в неділю 27. 9. 1936, 10 год. в доміні „Р. Ш.“ при вул. Мохильового ч. 12 у Львові. — Ви П. Т. провідниць обов'язані взяти участь у цій конференції та найдалше до 24. ц. м. зложити в канцелярії Пон. Союзу Кр. „Р. Ш.“ (Львів, вул. Корняків ч. 1. пов. II) письмений звіт про дит. садки. — Рада Львівського Повіт. Союзу Кружків „Р. Ш.“. 2745 1—2

Деканат Теологічного Виділу гр. кат. Богословської Академії у Львові подає до відома зацікавлених, що 1) Передпринципальні і передконкурсні іспити в міській жовтні відбудуться для 7-го від год. 15.30. Подання аносити до дня 1. X. 1936. 2) Поправні іспити для абсолютних 17. V. року (1935/36) відбудуться 8. жовтня 1936 рано. 2742

КУПНО - ПРОДАЖА

ОКАЗІЯ. З приводу виїзду продав улаштоване заведення галтія у склад якого входять американська мережарка, ендларка, півсарка, гудзікарка, шаблон до плісування, до відбивання зорів, Корнерова, Львів, Сикстуська 12. 2749

НОВУ наміницію з горолом, солідної будови, без такої продажі за готівку 14.000 банківим довгом 6.000 ТРАНСАКЦІЯ (Гітат) Львів, Дзугоса 1, ріг Миколи. 2729а 2—3

ЧОТИРНАЦЯТЬДНЕВНА велика дешева пролажа ФІРАНОК, кап. брократів, таблеток stashef на vauy. Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 1—1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТИ до продаж. к.с та ріжних ана. радів потрібні. Lublin, skrytka 175. 2601 4—20

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом видання свідоцтва, проваджена париським моделістом Біплером приймає випуск, Ос. солідських 12. 2704 5-12

ФРАНЦУЗЬКОГО вчить дипломована, конверсация, корепетції, W. N. Z. Шло-ва 12, м. 7. I. п. (перша б. чия Пекарської). 2748 1—1

МАТРИМОНІАЛЬНІ

КАВАЛІР, 44, пристійний, урядник, пенсія 400 місячно, з готівкою 10.000 ожениється з паліною культурною, етичних засад, гарною, здоровою і відповідно засібною. Зголош. до „Діла“ під „Вмігрант“. 1-1

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОВУ мужську мішмо на наймодніші бельські матеріали, Телефон 270-25. 2744

РОБІТНЯ КОВДЕР Кентшинського 4, солідно переробляє і виконує нові. Ціни найнижчі. 2657 3—0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ширкові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 60-60

ПЕРЕРІБКИ КОВДЕР 2.50 у ДУБСА, Сикстуська 6. 2718 3—13

ФУТРА поручає і виконує жіночі, мужські та всілякі модернізації. Ціни найнижчі. МАРІАН САБАТ, ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 9, бічна Зіморонича. 2674 6—10

ВЗОРИ до гартів найновіші відбиває, продає готові. Пасаж Феллерів 2. 2714 2—5

НАПРАВА вічних пер „Прецизія“, брама Андріолього Ринку 24. 2613 6—10

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Д-р мед. **3. Реннер**
Львів, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 9-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

СПЕЦІАЛІСТ НЕРВОВИХ НЕДУГ

Д-р **НАРЦИЗ ЛУКІЯНОВИЧ**
орд. від 15—17.
Львів, САПІГИ 6. ТЕЛ. 114-10.
6—10 2634

Спеціалістка дитячих недуг

Д-р **Ольга Ган**
ординос тепер ул. Обізді 2
(бічна Жовківської). Тел. 284-45.
2713 2-3

Косметичний Інститут і Лабораторія
Д-ра **О. Тушицького**
Львів, вул. св. Софії ч. 3

усування аномалій чери, бородавок, пігменту, волосся, близи, джубів і пави, масажі, тривале усування морщин, жияків і відмороження власною методою. 2675
Урядово затверджений 4-місячний курс косметичної закордонної програми.

НЕДУГИ ШКІРНІ, ВЕНЕРИЧНІ лікує Д-р Ф. Мале, Хоцімська 1 (Городенська) 5-30-13 і 15—18. 2588 4—5

ФУТРА

до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкурентно низьких цінах
АНДРІЯ КУЗЬМІНСЬКИЙ,
2615 Львів, Пекарська 31. 8-25

Наші оригінальні і модерністичні праці зацікавляють Вас напевно.
FOTO-STUDIO „ART“
2596 Львів, вул. Фредра 5. 4-3

Лямпи електричні хроновані

поручає
ГАЛЬВАНІЯ
Вирізня механічних виробів
2670 Жулінського ч. 11 а. 3—8

НОВОВІДКРИТТЯ САЛЬОН
МУЖЕСЬКОГО КРАВЕЦТВА Фірма

Г. ТЕЛЛЕР
Львів, ул. Ягайлонська 24. Тел. 272-28.
Під управою довголітнього прикравача найбільших шоворських салонів виконує всілякі роботи з обсягу краєцтва вибагливо і дешево. На складі матеріали 11/28 бельські та англійські. 4—4

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гозикевич,
Львів, Домініканська 4. 2694 13-60

Ширіть наш часопис!

Повідомляємо П. Т. Клієнтелю, що
Український Сальон Мод „МАК“

перенесено до побільшеного льокалу
при вул. Глибокій 1.
(ріг Сапиги, напроти політехніки).
Чинний від 1. жовтня.

ВУГОЛЬ-КОКС-ДЕРЕВО в найдобірніших якостях НАРОДНІЯ ТОРГОВІ
доставляє
Львів, Ринок 36. Тел. бюро 103-27, Тел. складу 269-48

Інформації: Бюро — Ринок 36, та склад: Ринок 36, Личаківська 12, пл. Більчевського 3 і Солодова 14.
2691 — — — Точна вага — Солідна обслуга — — —

Сальон мод поручає найновіші моделі і перероблює капелюхи по знижених цінах:
І. Фольчинська
Львів, Хоружина 11 а.

Гарні й дешеві книжки
Видавничої Спільки „Діло“

Назва	Ціна	Пересилка
Валерія О'Коннор Вільська: Лисенки й Старицькі	1.50	0.50
Софія Яблонська: З ірландії ризи та опію	2.50	0.50
Д-р Василь Маковський: Гімні	2.00	0.50
Д-р Е. Олесницький: Сторінки з мого життя I—II.	2.50	0.50
Мих. Галушинський: З Українськими Січ. Стрільцями	1.50	0.50
Евген Чикаленко: Спогади Частина I. II. III.	4.50	0.50
Окрема частина по зол 1.50		
Ірина Вільде: Химерне серце	1.50	0.50
Василь Софронів: Липнева отрута	1.40	0.50
Ст. Левинський: З японського дому	1.50	0.50
М. Рудницький: Між ідеєю і формою	1.50	0.50
Е. Бронте: Буревітер, переклад М. Рудницький	0.95	0.50
Проспер Меріме: Блакитна ніч та інші оповідання, переклад Василь Софронів	1.50	0.50
Альфред Додэ: Маціцький, із французької мови переклад М. Рудницький	1.00	0.50
Володимир Островський: Сміх землі	0.80	0.50
Микола Матія Мельник: Кризь дим і згар	0.50	0.50
Гордія Брасюк: Безпутні	0.50	0.50
Михайло Возняк: Шевченко і княжна Радніца	0.50	0.50
Михайло Возняк: Белей і Кониський	0.50	0.50
Д-р Ст. Баран: Новий самоуправний закон	0.80	0.50

Дістати можна у Видавничій Спільці „Діло“, Львів, Ринок 10 та у всіх книгарнях.

ЦІННИК ОГолошень у Щоденнику „Діло“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

Розмір оголошення	Ціна	Дрібні оголошення від слова:	Остання сторінка 1/1
1 км. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	матримоніальні і приват. кореспонденція по купно, продаж, аннакс і т. п.	1/2
1 одношпальтовий в тексті і новинах на першій сторінці	0.60	шукаючи праці	1/4
	0.80	слова товстим друком подвійно.	1/8

За ре. відповідає Олександр Костик.

Видеє Видавничої Спільки „Діло“.

З друкарні Вид. Спільки „Діло“, Львів, Ринок 10